

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarum Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

Hilarius aliter dicit, scilicet quod pater sit maior, nec filius tamen minor.

Hilar. ad finem lib 9. de Trin.

Hilar. ibid. continuo.

HILARIUS autem dicere videtur, quod pater maior sit filio, nec tamen filius minor patre. Pater enim dicitur maior propter auctoritatem, quia in eo est auctoritas generationis: secundum quam dicit: Pater maior me est. Et Apost. Donauit ei nomen quod est super omne nomen. Cum ergo ait: Pater maior me est, hoc est ac si diceret, donauit mihi nomen. Si ergo, inquit Hilar, in 9. lib, de Trin. donantis auctoritate pater maior est, nunquid per doni confessionem filius minor est? maior itaque donans est, sed minor iam non est cui vnum esse donatur: ait enim: Ego & pater vnum sumus. Si non hoc donatur IESV, vt confitendus sit in gloria Dei patris, minor patre est: si autem in ea gloria ei donatur esse qua pater est, habes & in donantis auctoritate, quia maior est: & in donati confessione, quia vnum sunt. Maior itaque pater & filio est, & plane maior: cui tantum donat esse quantus est ipse: cui innascibilitatis esse imaginem Sacramento natiuitatis impartit, quem ex se in forma sua generat. Audisti lector quid super hoc dicat Hilarius. cuius verba vbicunque occurrerint, diligenter nota, pieque intellige.

DE MISSIONE SPIRITVS SANCTI,
Qua Inuisibiliter mittitur.

DISTINCT. XVII.

I AM nunc accedamus ad assignandam missionem Spiritus sancti, qua inuisibiliter mittitur in corda fidelium. Nam ipse Spiritus S. qui Deus est, ac tertia in trinitate persona, (vt supra ostensum est) a patre & filio ac seipso temporaliter procedit, id est, mittitur ac donatur fidelibus. Sed quæ sit ista missio siue donatio, vel quomodo fiat, considerandum est.

Premitti-

Premittitur quiddam ad hanc ostensionem necessarium. scilicet quod Spiritus sanctus est charitas quia diligimus Deum & proximum. B

HOC autem ut intelligibilius doceri, ac plenius perspicui valeat, premittendum est quiddam ad hoc valde necessarium. Dictum quidem est supra, & sacris auctoritatibus ostensum, quod Spiritus S. amor est patris & filii, quo se inuicem amant, & nos. His autem addendum est, quod ipse idem Spiritus est amor siue charitas, qua nos diligimus Deum & proximum: quæ charitas cum ita est in nobis, ut nos faciat diligere Deum & proximum, tunc Spiritus sanctus dicitur mitti vel dari nobis: & qui diligit ipsam dilectionem qua diligit proximum, in eo ipso Deum diligit, quia ipsa dilectio Deus est, id est, Spiritus sanctus.

Auctoritatibus ita esse confirmat. C

NE autem in re tanta aliquid de nostro astruere videamus, sacris auctoritatibus quod dictum est corroboremus. De hoc August. in 8. libr. de Trin. ait: Qui proximum diligit, consequens est, ut ipsam præcipue dilectionem diligat, Deus autem dilectio est. consequens ergo est ut præcipue Deum diligit. Item in eodem: Deus dilectio est, ut ait Ioannes Apostolus: Ut quid ergo imus & currimus in sublimia cælorum & ima terrarum, quærentes eum qui est apud nos, si nos apud eum esse velimus. Nemo dicat, non noui quid diligam, diligat fratrem, & diligat eandem dilectionem. Magis enim nouit dilectionem qua diligit quam fratrem quem diligit. Ecce iam potes notiorẽ Deum habere quam fratrem. Plane notiorẽ, quæ certiorẽ. Amplectere dilectionem Deum, dilectione amplectere Deum. Ipsa est dilectio, quæ omnes bonos angelos, & omnes Dei seruos cõsociat vinculo sanctitatis. Quæto ergo saniores sumus à tumore superbiæ, tanto sumus dilectione pleniores:

In medio cap. 7.

In fine ca. 7.

Aug. li. prædicto cap. 8. continuo.

1. Ioan. 2. b
Lib. 5. ca.
inferius
eiusdem.

res: & quo nisi Deo, plenus est, qui plen⁹ est dilectione? His verbis satis ostendit August. q^d dilectio ipsa qua diligimus Deum vel proximum, De⁹ est. Sed adhuc apertius in eod. li. subdit dicēs: Dilectionē quārum cōmendat Ioannes Apost. attēdam⁹. Qui diligit, inquit, fratrem in lumine manet, & scandalum in eo non est. Manifestum est quod iustitiæ perfectionem in fratris dilectione posuerit. Nam in quo scandalum non est, utiq; perfect⁹ est. Et tamen videtur dilectionem Dei tacuisse: q^d nunquā faceret, nisi quia in ipsa fraterna dilectione vult intelligi Deum. Apertissimē n. in eadem epistola paulò post ait ita: Dilectissimi diligamus inuicem, quia dilectio ex Deo est: & omnis qui diligit, ex Deo nat⁹ est, & cognouit Deū. Qui nō diligit, non cognouit Deum, quia Deus dilectio est. Ista cōtextio satis aperte declarat, eandem ipsam fraternam dilectionē (nam fraterna dilectio est, qua diligimus inuicem) non solum ex Deo, sed etiam Deum esse: tanta authoritate prædicari, scil. Ioannis. Cum ergo de dilectione diligim⁹ fratrem, de Deo diligimus fratrem: nec fieri potest ut eandem dilectionem non præcipuè diligam⁹ qua fratrem diligimus, quoniam Deus dilectio est. Item, qui non diligit fratrem, non est in dilectione: & qui non est in dilectione, non est in Deo, quia De⁹ dilectio est. Ecce aperte dicit, fraternam dilectionem Deum esse.

Ibid. paulo
inferius.

*Quod fraterna dilectio cum sit Deus, non est pater, vel
filius, sed tantum Spiritus
sanctus.*

Cap. 19. ad
finem.

CVM autem fraterna dilectio sit Deus, nec pater est, nec fili⁹, sed tantum spiritus sanctus, qui proprie in Trinit. dilectio vel charitas dicitur. Vnde Aug. in xv. lib. de Trin. Si in donis Dei nihil est mai⁹ charitate, & nullum est mai⁹ donū Dei quā sp. s. quid consequentius est, quam ut ipse sit charitas,

tas,
Ioan
ctio
qua
Itē
loqu
nem
nobi
in D
dilec
gnifi
go ap
Quoa

SE
expr
quod
dicit
quod
rit A
ficut
sum
quod
gna
ctūe
dicit
fra
Vnd
sens
Tale
min
& n
rita
tas
dicit
inte
à no

tas, quæ dicitur & Deus & ex Deo? Ita enim ait
 Ioan. Dilectio ex Deo est. Et paulo post: Deus dile-
 ctio est. vbi manifestat se eam dilectionem dixisse Deum,
 quam dixit ex Deo. Deus ergo ex Deo est dilectio.
 Itē in eodem: Ioannes volens de hac re apertius
 loqui: In hoc, inquit, cognoscim⁹ quia in ipso ma-
 nemus, & ipse in nobis. quia de spiritu suo dedit
 nobis. Spirit⁹ itaq; S. de quo dedit nobis, facit nos
 in Deo manere, & ipsum in nobis: hoc autem facit
 dilectio. Ipse est ergo Deus dilectio. Ipse igitur si-
 gnificatur vbi legitur, Deus dilectio est: Ex his er-
 go apparet, quod spiritus sanctus charitas est.

*Quod non est dictum per causam illud: Deus charitas est:
 sicut illud, tu es patientia mea, & spes mea.* E

SED ne forte aliquis dicat illud esse dictum per
 expressionem causæ, Deus charitas est, eo scilicet
 quod charitas sit ex Deo, & non sit ipse Deus: sicut
 dicitur, Deus nostra patientia est, & spes, & non
 quod ipse sit ista, sed quia ista ex Deo sunt: occur-
 rit Aug. ostendens hoc non esse dictum per causam,
 sicut illa in xv. lib. de Trinit. dicens. Non dicturi
 sumus charitatem non propterea esse dictam Deum,
 quod ipsa charitas sit vlla substantia quæ Dei di-
 gna sit nomine, sed quod bonum sit Dei: sicut di-
 ctum est Deo: Tu es patientia mea. Non vtiq; ideo
 dictum est, tu es patientia mea, quod Dei substantia est no-
 stra patientia, sed quia ab ipso nobis, est.
 Vnde alibi: Ab ipso est patientia mea. Hunc enim
 sensum facile refellit scripturarum ipsa locutio.
 Tale est enim: Tu es patientia mea: quale est: Do-
 mine spes mea, & Deus meus misericordia mea:
 & multa similia. Non est autē dictum, Domine cha-
 ritas mea, aut tu es charitas mea, aut Deus chari-
 tas mea, sed ita dictum est: Deus charitas est, sicut
 dictum. Deus spiritus est. Hoc qui non discernit
 intellectum à Domino, non expositionem querat
 à nobis. Non. apertius quicquā possum⁹ dicere,
 Deus

1. Ioan. 4.
 ad finem c.
 17. eiusdem
 lib. 15. de
 Trin.
 Eodem cap.
 17. paulo
 inferius.

Ad princi-
 pium ca. 17.

Psalm. 71

Deus ergo charitas est. Ex prædictis clarescit, quod Spiritus S. charitas est, qua diligimus Deum & proximum, unde facilius est nobis ostendere quomodo Spiritus sanctus mittatur vel detur nobis.

Quomodo Spiritus sanctus mittatur vel detur nobis.

In fine c. 17.

TVNC n. mitti vel dari dicitur, cum ita nobis est, ut faciat nos diligere Deum & proximum: per quod manemus in Deo, & Deus in nobis. Unde Aug. hunc missionis modum insinuans in xv. li. de Trin. ait: Deus Spiritus S. qui procedit ex Deo, cum datus fuerit homini, accendit eum ad diligendum Deum & proximum, & ipse dilectio est. Non enim habet homo unde diligat Deum, nisi ex Deo. Ecce quomodo datur vel mittitur nobis Spiritus sanctus secundum quod dicitur datum, siue donum. Quod donum commendat Aug. explanans aperti⁹ quomodo detur, in eodem libr. Dilectio, inquit, Dei diffusa est in cordibus nostris, ut ait, Apostolus per Spiritum sanctum qui datus est nobis. Nullum est isto dono Dei excellentius. Solum est quod diuidit inter filios regni, & filios perditionis. Dantur & alia per Spiritum munera, sed sine charitate nihil prosunt: Nisi ergo tantum impartiatur cuiquam Spiritus S. ut eum Dei & proximi faciat amator, à sinistra non transfertur ad dexteram. Neque Spiritus S. proprie dicitur donum, nisi propter dilectionem; quam qui non habuerit, etsi loquatur omnibus linguis, & habuerit Prophetiam, & omnem scientiam & omnem fidem & distribuerit omnem substantiam suam, & tradiderit corpus suum ita ut ardeat, non ei prodest. Quantum ergo bonum est, sine quo ad æternam vitam neminem tanta bona perducunt. Ipsa vero dilectio vel charitas (nam unius rei nomen est utrumque) perducit ad regnum. Dilectio ergo, quæ Deus est, & proprie ex Deo est, Spiritus S. est, per quem diffunditur in cordibus nostris Deus charitas, per quem

Cap. 18. lib. eiusdem. 15. de Trin. in principio.

Ibid. paulo inferius.

quem nos tota inhabitabit Trin. Quocirca rectissime Spiritus S. cum sit Deus, vocatur etiam donum Dei. Quod donum proprie quid nisi charitas intelligendum est, quæ perducit ad Deum, & sine qua quodlibet aliud Dei donum non perducit ad Deum. Ecce hic aperitur quod supra dictum erat, scilicet quod charitas sit Spiritus sanctus & donum excellentius: & quomodo hoc donum, id est, Spiritus sanctus detur nobis, scilicet cum ita impartitur alicui, id est, ita habet esse in aliquo, ut eum faciat Dei, & proximi amatorem. Quod cum facit, dari dicitur siue mitti alicui: & tunc ille dicitur proprie habere Sp. sanctum.

Vtrum concedendum sit, quod Spiritus sanctus augeatur in homine, vel magis vel minus habeatur vel detur.

HIC quæritur, si charitas spiritus sanctus est, cum ipsa augeatur & minuatur in homine, & magis & minus per diuersa tempora habeatur, vtrum concedendum sit, quod spiritus S. augeatur vel minuatur in homine, vel magis & minus habeatur? Si enim in homine augetur, & magis vel minus datur & habetur, mutabilis esse videtur. Deus autem omnino immutabilis est. Videtur ergo quod vel spiritus S. non sit charitas, vel charitas non augeatur vel minuatur in homine. Item charitas & non habenti datur ut habeat, & habenti ut plenius habeat. Si ergo spiritus S. charitas est, & non habenti datur ut habeat, & habenti ut plenius habeat. Sed quomodo datur non habenti, cum ipse ut Deus sit ubique, & in omnibus creaturis totus: & quomodo plenius datur vel habetur sine sui mutatione?

Responsio ad primam questionem.

HIS itaque respondemus, dicentes quod spiritus S. siue charitas penitus immutabilis est, nec in se augetur vel minuitur, nec in se recipit magis vel minus, sed in homine vel potius homini augetur &

G mi

minuitur, & magis vel minus datur vel habetur
 sicut Deus dicitur magnificari & exaltari in nobis
 qui tamen in se nec magnificatur nec exaltatur.
 Vnde Propheta: Accedat homo ad cor altum, &
 exaltabitur Deus. super quem locum ait authoritas
 Deus non in se, sed in corde hominis gradescit.
 sic ergo Spiritus S. homini natus, & datus, ampli-
 us datur, id est, augetur, & magis & minus habetur:
 & tamen immutabilis existit.

*Cassiodorus ad hunc
 versum 73.
 Psalm. 63.*

Responsio ad secundam.

CVMQVE vbiq; sit, & in omni creatura totus
 sunt tamen multi qui eum non habent. Non enim
 omnes Spiritum sanctum habent, in quibus est
 loquin & irrationabiles creaturæ haberent Spiritum
 sanctum, quod fidei pietas non admittit.

*Authoritate confirmat vtramque re-
 sponsum.*

VT autem certius fiat, quod diximus, authori-
 tate confirmemus quod Spiritus S. magis ac mi-
 nus percipiatur & homini augetur, & non habenti
 detur, & habenti ut plus habeatur, Augustinus
 ostendit super Ioan. dicens: Sine Spiritu S. constat
 nos Christum non diligere, & eius mandata ser-
 uare non posse: & id nos posse atque agere tanto
 minus, quanto illum percipimus minus: tanto ve-
 ro amplius, quanto illum percipimus amplius. I-
 deoque non solum non habenti, verum etiam ha-
 benti non incassum promittitur. Non habenti qui-
 dem, ut habeatur: habenti autem, ut ampli⁹ habeatur.
 Nam si ab alio minus, & ab alio amplius non ha-
 beretur, sanctus Helixus, sancto Helix non dice-
 ret. Spiritus qui est in te, duplo sit in me. Christo
 autem quæstus Dei filius, non ad mensuram datus est Spiritus.
 Neque enim sine gratia Spiritus S. est mediator Dei & ho-
 minum homo Christus. quoniam non est unigenitus Dei filius æ-
 qualis patri, non est gratiæ sed nature. Quod autem
 in unitatem personæ unigeniti assumptus est
 homo,

*Aug. 114. ad hunc
 locum.
 Ioan. 14. Si
 diligitis
 me tom. 9.*

*Ibidem paulo
 inferius.*

homo, gratiæ est, nõ naturæ. Cæteris autẽ ad mẽ-
suram datur, & datus additur, donec vnicuique
pro modo suæ perfectionis propria mensura cõ-
pleatur. Ecce expresse habes quod spiritus S. ma-
gis & minus datur vel accipitur, & homini datus
augetur, & habenti & non habenti datur: quia Sp.
ritus S. est charitas, quæ non habenti datur, & in
habente augetur & proficit. Immo, vt verius & ma-
gis proprie loquar, homo in ea proficit & deficit
aliquando: & tunc ipsa dicitur proficere vel defi-
cere, quæ tamen nec proficit nec deficit in se, quia
Deus est. Vnde Aug. in homil. 9. super epistolam. *Exponens*
Ioan. ait, Probet se quisq; quantum in illo profe- *ilud 1. Ioan.*
cerit charitas, vel potius quantum ipse in chari- *4. in hoc*
tate profecerit, Nam charitas Deus est, nec deficit *perfecta est*
nec proficit. Sic ergo in te, proficere dicitur chari- *dilectio in*
tas, quia tu in ea proficis. Ecce quomodo intelligẽ- *nobis.*
dũ sit cum dicitur Spiritus S. augeri in nobis, quæ
nos in eo scilicet proficimus. sic & alia huiusmodi

*Quod aliqui dicunt spiritum sanctum non esse chari-
tatem, qua diligimus Deum & pro-*

ximum

L

SVPRADICTUM est, quod Spiritus S. charitas est *Rom. 5.*
patris & filii, qua se inuicem diligunt & nos: & ip-
se idem est charitas quæ diffunditur in cordib; no-
stris, ad diligendũ Deum & proximũ. Horũ alterũ
omnes catholici cõcedunt, scil. quod Spiritus S. sit
charitas patris & filii. Quod autem ipse idem sit
charitas qua diligimus Deum & proximũ, à pleris-
que negatur. Dicunt n. si spiritus S. charitas est
patris & filii & nostra, eadẽ ergo charitas est qua
Deus diligit nos, & qua nos diligimus eũ. Hoc au-
tem sanctorũ authoritates negare videntur. Di-
cit n. Aug. in li. de spirit. & litera, Vnde est dilectio:
nisi vnde & ipsa fides, id est, à Sp. sancto. Non esset *Tom. 3. cap.*
n. in nobis, nisi diffunderetur in cordibus nostris *32. au finem.*
per spiritum. Charitas autem Dei dicta est dif-

G 2 fundi-

fundi in cordibus nostris, non qua nos ipse diligit, sed qua nos facit dilectores suos. Sicut iustitia Dei dicitur, qua nos iusti eius munere efficiamur: & domini salus, qua nos salvat: & fides Christi, qua nos fideles facit. His verbis videtur monstrari distinctio inter charitatem, qua nos Deus diligit, & qua nos diligimus. Et sicut iustitia nostra dicitur Dei, non quod ipse sit ea iustus, sed quia ea nos iustos facit, similiter & fides, & salus: sic videtur dicta Dei charitas, quæ est in nobis, non quod ipse ea diligit, sed quia ea nos diligere facit. De hoc etiam idem Aug. in libr. 15. de Trin. ait, Cum Ioannes commemorasset Dei dilectionem, non qua nos eum, sed qua ipse dilexit nos, & misit filium suum liberatorem pro peccatis nostris. Et et & hic videtur manifestè diuidere dilectionem qua nos diligim⁹ Deum, ab ea qua ipse diligit nos. Si ergo, inquit, spiritus sanctus dilectio est qua Deus diligit, & qua nos diligimus, duplex dilectio est, immo duo diuersa est, quod absurdum & a veritate longè est. Non est ergo dilectio, qua diligimus, sed qua Deus tantum diligit nos.

Responsio ad prædicta, determinans auctoritates. M

His respondemus prædictarum auctoritatum verba determinantes hoc modo, Caritas Dei dicta est diffundi in cordibus nostris, non qua ipse nos diligit, sed qua nos diligere facit, &c. His verbis non diuiditur nec diuersa ostenditur charitas qua Deus nos diligit, ab ea qua nos diligimus: sed potius cum sit vna & eadem charitas, & dicatur ipsa Dei charitas, & diuersis de causis & rationibus Dei charitas appellari in scriptura ostenditur. Dicitur enim Dei charitas, vel quia Deus ea diligit nos, vel quia nos ea suos dilectores facit.

Determinatio primæ auctoritatis. N

CVM ergo ab Apost. dicitur charitas Dei diffundi in cordib⁹ nostris, nõ est dicta charitas Dei qua diligit

Cap. 17. ad finem.

Ex verbis auctoritatis arguendo procedit.

Rom. 5. n.

diligit nos, sed qua facit nos diligere, id est, nō ibi appellatur charitas Dei, eo quod De⁹ nos ea diligit, sed eo quod nos ea sui dilectores facit. Et quod ea ratione possit dici charitas Dei, quia nos ea diligere facit, ex simili genere locutionis ostenditur. sicut dicitur iustitia Dei qua nos iustificat, & Domini sal⁹ qua nos saluat, & fides Christi qua nos fideles facit.

Determinatio secunda. O

SIMILITER & aliam exposuimus authoritatem, ubi ait dilectionem Dei commemorari, non qua nos eum, sed qua ipse dilexit nos: ac si diceret, commemorat dilectionem DEI, non secundum quod ea nos diligimus Deum, sed secundum quod ipse ea diligit nos.

Aliud obijciunt. P

SED aliud est, inquit, quod magis urget, dixit enim supra August. quod dilectio est à Spiritu S. *Lib. de spiritu & littera in fine ca. 32. in toto. 10. 3.* à quo fides. Sicut ergo fides nō est Spiritus sanctus à quo est, ita nec charitas. Quomodo ergo S. sanctus est, si ab ipso est? Nam si ab ipso est, & ipse est, et Spiritus S. à seipso est. Ad quod dicimus: Spiritus S. quidem à seipso non est, sed tamen à seipso datur nobis, ut supra dictum est, dat enim seipsum nobis Spiritus S. Et ex hoc sensu dictum est, quod charitas ab ipso est in nobis, & tamen ipsa Spiritus S. est. Fides autem est à Spiritu S. & non est Spiritus S. quia donum vel datum solummodo est, non Deus dans.

Quod alias inducunt rationes & authoritates ad idem probandum. Q

ALIAS quoque inducunt rationes ad idem ostendendum, scilicet quod charitas non sit Spiritus S. quia charitas affectio mentis est, & motus animi, Sp. S. vero non est affectio animi, vel motus mentis, quia Spiritus sanctus immutabilis est & increatus: non est ergo charitas.

G 3

Quod

Quod charitas est motus vel affectio animi. R.

QVOD autē charitas sit affectio animi, & motus mentis, auctoritatib. confirmāt. Dicit n. Aug. in 3. li. de doct. Christ. Charitatem voco motum animi ad fruendum Deo, ppter ipsum, & se ac proximo, ppter Deum. Idem in li. de moribus Ecclesie Catholice, tractans illud verbum Apost. Nec mors nec vita poterit nos separare à charitate Dei. Charitas Dei, inquit, hic dicta est virt⁹ siue animi nostri rectissima affectio, quæ cōiungit nos DEO, qua eum diligimus. Ecce his verbis exprimitur, quod charitas est affectio & motus animi: ac per hoc non videtur esse Spiritus sanctus.

*Ad finem
ca. 1 li. 1.
Tom. 1.
Rom. 8. 6. 11.*

Responsio determinans auctoritates. S.

AD quod dicimus hoc ita dictum esse, sicut dicitur, Deus est spes nostra & patiētia nostra, quia facit nos sperare & pati: ita charitas dicitur esse motus siue affectio animi, q̄a per eam mouetur & afficitur anim⁹ ad diligendū Deum. Nō autē mireris si charitas, cū sit spirit⁹ sanctus dicatur mot⁹ mētis, cum etiā in li. Sapientie dicatur de spiritu sapientie, qui attingit à fine vsq; ad finē, qui est act⁹ mobilis, certus, incoquinatus. Quod nō ideo dicitur, q̄ sapientia sit mobile aliquid vel act⁹ aliquid, sed q̄a sui immobilitate omnia attingit, non locali motu, sed vt vbiq; semper sit, & nusquā inclusa teneatur. Si ergo charitas dicitur mot⁹ animi, nō q̄ ipsa sit mot⁹, vel affectio, vel virtus animi, sed quia per eā quasi esset virtus, afficitur mēs & mouetur. Sed si charitas Spiritus S. est, qui operatur in singulis prout vult, cum per eum mens hominis afficiatur & moueatur ad credendum, vel sperandum, & huiusmodi, sicut ad diligendū: quare non sic dicitur charitas motus vel affectio mentis ad credendum vel sperandum, sicut ad diligendum? Ad quod sane dici potest, q̄a alios actus atque modus virtutum operatur charitas, id est spiritus.

*1. ad Cor.
12. 6.*

Spiri
ctus
med
fide
ligen
virt
go h
ctus.
scrip
it. E
missi
bro
& pe
nulla
non
bono
hil m
Deus
dit si
indiu
dicit
ait: C
ritus
A
HI
dunt
dum
dona
est S
com
lib. d
com
na,
Non
alii a
diui
per

Spiritus S. mediantibus virtutibus quarum actus sunt, vt pote actum fidei, id est, credere fide media, vt actum spei, id est, sperare media spe. Per fidem enim & spem prædictos operatur actus. Diligendi vero actum per se tantum, sine alicuius virtutis medio operatur, id est, diligere. Aliter ergo hunc actum operatur quam alios virtutum actus. Ideoq; differenter de hoc & de aliis loquitur scriptura, quæ istum specialiter charitati tribuit. Est ergo charitas vere Sp. S. vnde August. præmissum verbum Apostol. tractans in eodem libro charitatē dicit esse bonum, quo nil melius est: & per hoc ipsam esse Deum significat dicens: Si nulla res ab eius charitate nos separat, quid esse non solum melius, sed etiam certius, hoc bono potest? Ecce dicit, quia charitate nihil melius est: Charitas ergo Spir. Sanctus est, qui Deus est, & donum Dei siue datum: qui diuidit singulis fidelibus dona, nec ipse diuiditur, sed indiuisus singulis datur. Vnde Aug. vbi Ioannes dicit non ad mensuram Christo dari spiritum, ait: Cæteris vero diuiditur, non quidem ipse spiritus, sed dona eius.

Aug. tom 3.
paulo superius.

De moribus
Eccl. ca. 1.

Rom. 8.

1. Cor. 12.

To. 9 tract.

14. ad tertium

cap. I. an.

Non enim

ad mensuram

dat Deus

spiritum.

Cap. 19. ad

medium.

An concedendum sit quod per donum dentur dona. T
HIC quæritur, cum Spiritus S. per quem diuiduntur dona, ipse sit donum, vtrum concedendum sit quod per donum diuidantur ac dentur dona? Ad quod dicimus, quia per donum quod est Spiritus S. singulis propria diuiduntur, & ipsum communiter omnes boni habent. Vnde Aug. in 15. lib. de Trin. ait, Per donum quod est Spiritus S. in commune omnibus membris Christi multa dona, quæ sunt quibuscunq; propria, diuiduntur. Non enim singuli quicq; habent omnia, sed hi illa, alii alia, quamuis ipsum donum à quo cuiq; propria diuiduntur, omnes habeant, id est, spiritum S. Ecce aperte dicit, per donum dona donari.

G 4

VTRVM